

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ภาวะอุตสาหกรรมยานยนต์ในปี 2549 ปริมาณการผลิตรถยนต์ของประเทศไทยในปี 2549 มีจำนวน 1,188,044 คัน เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2548 เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.57 โดยมีการผลิตรถยนต์นั่งและรถยนต์ปิกอัพ 1 คัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.66 และ 5.34 ตามลำดับ แต่ผลิตรถยนต์เพื่อการพาณิชย์อื่นๆ ลดลงร้อยละ 9.79 อย่างไรก็ตาม แม้ว่าในปี 2549 จะมีปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้น แต่ก็เพิ่มขึ้นในอัตราที่น้อยกว่าการขยายตัวของปริมาณการผลิตในปี 2548 เปรียบเทียบกับปี 2547 (เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 21.25) ทั้งนี้ เนื่องจากมีปัจจัยลบต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจโดยรวมและกำลังซื้อของผู้บริโภค ได้แก่ สถานการณ์ราคาน้ำมันที่ปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงสามไตรมาสแรกของปี ประกอบกับสถานการณ์ทางการเมืองที่มีความไม่แน่นอนจนนำมาสู่การมีรัฐบาลชุดใหม่ ได้ส่งผลกระทบต่อด้านจิตวิทยาของผู้บริโภคทำให้มีความระมัดระวังการใช้จ่ายมากขึ้น นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยด้านอัตราดอกเบี้ยและอัตราเงินเฟ้อที่ทรงตัวในระดับสูง รวมทั้งปัญหาอุทกภัยในพื้นที่หลายจังหวัดของประเทศ จากปริมาณการผลิตโดยรวม 1,188,044 คัน เป็นการผลิตเพื่อการส่งออก 541,206 คัน หรือประมาณร้อยละ 48 ของปริมาณการผลิตทั้งหมด โดยแบ่งเป็นการผลิตรถยนต์นั่งเพื่อการส่งออกร้อยละ 22 และรถยนต์ปิกอัพ 1 คัน (รวมรถยนต์ประเภท PPV) ประมาณร้อยละ 78 ของปริมาณการผลิตเพื่อการส่งออกทั้งหมด (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, 2550: ออนไลน์)

จากการขยายตัวอย่างต่อเนื่องของอุตสาหกรรมรถยนต์ และนโยบายการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล ส่งผลทำให้ตลาดรถยนต์มีการแข่งขันสูง ทำให้ผู้บริโภคมองทางเลือกมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ธุรกิจเช่าซื้อรถยนต์มือสองต้องมีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์อย่างมาก การแข่งขันสูง การระดมเงินทุน และการให้สินเชื่อยังคงมีอยู่ทั้งจากผู้ประกอบการที่มาทำการเปิดสาขาตามจังหวัดต่าง ๆ และผู้ประกอบการในระดับท้องถิ่นเอง ท่ามกลางการแข่งขันอันดุเดือดรุนแรงของธุรกิจสินเชื่อเช่าซื้อ (ลีสซิ่ง) ทำให้นักวิเคราะห์มองถึงสัญญาณบ่งชี้ว่าจากนี้ไปศักยภาพการสร้างรายได้อาจจะไม่สดใสมากนัก ตรงกันข้ามต้นทุนการทำงานยังคงน่าเป็นห่วง เนื่องจากกิจการสินเชื่อเช่าซื้อดำเนินงานเชิงรุก ใ้ราคาเป็นเครื่องมือในการแข่งขัน ทำให้ความสามารถในการทำกำไรลดน้อยลง

สถานะเงินกองทุนอ่อนแอลงและความอ่อนไหวต่อการเพิ่มขึ้นของระดับหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน หน้า 23 พฤหัสบดี 22 มีนาคม 2550) ในอนาคตคาดว่าแนวโน้มการแข่งขันในธุรกิจเช่าซื้อรถยนต์ จะอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้เนื่องจากมีปัจจัยที่สำคัญ คือจากคู่แข่งชั้นที่เพิ่มขึ้น ทำให้มีความจำเป็นต้องมีการติดตามดูแลความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ และประเมินว่าระบบบริหารความเสี่ยงสามารถรองรับความเสี่ยงที่มีอยู่ได้ เพื่อให้ธุรกิจสามารถดำรงอยู่ต่อไปได้

จังหวัดลำปาง เป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 5 ของภาคเหนือ มีวัฒนธรรมอันดีงาม และนำอยู่ ประชากรรวม 773,186 คน รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนเท่ากับ 10,576 บาท ความมั่นคงจัดอยู่ในลำดับปานกลาง (สำนักงานสถิติจังหวัดลำปาง, 2550: ออนไลน์) ประชากรส่วนใหญ่ประกอบ อาชีพเกษตรกรรม จึงมีความต้องการใช้รถยนต์เพื่อการขนส่งสินค้าทางการเกษตร พฤติกรรมของประชากรมีแนวโน้มต้องการรถยนต์ใหม่มากยิ่งขึ้น จะเห็นได้จากการจดทะเบียนรถยนต์ใหม่เพิ่มขึ้นร้อยละ 49.94 จากปี 2544 (สำนักงานขนส่งจังหวัดลำปาง, 2548: ออนไลน์) เมื่อประชากรซื้อรถยนต์ใหม่มากขึ้น รถยนต์คันเดิมจะถูกส่งมายังตลาดมือสองมากขึ้นเช่นกัน ส่งผลให้ธุรกิจเช่าซื้อรถยนต์มือสองในจังหวัดลำปางกลับมาคึกคัก และมีการแข่งขันกันสูง ทั้งนี้เนื่องมาจากธุรกิจให้เช่าซื้อรถยนต์ให้ผลตอบแทนสูง จึงกระตุ้นให้มีคู่แข่งรายใหม่ ๆ เข้ามาทำธุรกิจประเภทนี้มากขึ้น อย่างไรก็ตามแม้ว่าผลตอบแทนจะสูงแต่ก็มีความเสี่ยงสูงขึ้นเป็นเงาตามตัว ทำให้ต้องมีการกำหนดขอบเขต หรือขั้นตอนการดำเนินงานที่ทำให้สามารถบริหารความเสี่ยงที่เกิดจากความไม่แน่นอนต่าง ๆ เพื่อเอื้ออำนวยต่อการบริหาร โอกาสทางธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การดำเนินงานของธุรกิจเช่าซื้อรถยนต์มือสองให้ประสบความสำเร็จนั้นมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ สิ่งสำคัญประการหนึ่งคือการบริหารความเสี่ยง ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จในระยะยาวเนื่องจากการบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือสำคัญในการดำเนินธุรกิจที่จะช่วยลดปัญหาการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ตลอดจนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการประกอบการ ทำให้การดำเนินงานโดยรวมขยายตัวในระดับที่น่าพึงพอใจได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการประเมินระบบการบริหารความเสี่ยงให้สามารถรองรับความเสี่ยงที่มีอยู่ได้ เช่น ความเสี่ยงจากการอนุมัติสินเชื่อ ความเสี่ยงในการติดตามสินเชื่อ ความเสี่ยงทางสภาพเศรษฐกิจ และความเสี่ยงด้านอื่น ๆ (ประกิต ประทีปะเสน, 2539) ทั้งนี้เพื่อให้ธุรกิจเช่าซื้อรถยนต์สามารถประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้

ข้าพเจ้าจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงการบริหารความเสี่ยงของธุรกิจเช่าซื้อรถยนต์มือสองในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง เพื่อให้ทราบถึงกระบวนการบริหารความเสี่ยง เป้าหมาย และแนวปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยง ซึ่งผลการศึกษาคั้งนี้คาดว่าจะประโยชน์ต่อธุรกิจเช่าซื้อรถยนต์มือสองทั่วไปนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติและเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจทั่วไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาการบริหารความเสี่ยงของธุรกิจเช่าซื้อรถยนต์มือสองในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงการบริหารความเสี่ยงของธุรกิจเช่าซื้อรถยนต์มือสอง ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง
2. เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับผู้ประกอบธุรกิจเช่าซื้อรถยนต์มือสองนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางกำหนดกลยุทธ์ในการป้องกันความเสี่ยงของธุรกิจเช่าซื้อรถยนต์มือสอง

นิยามศัพท์

การบริหารความเสี่ยง หมายถึง การบริหารจัดการป้จจัยและควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ โดยลดมูลเหตุแต่ละโอกาสที่องค์กรจะเกิดความเสียหายเพื่อให้ระดับของความเสี่ยงและขนาดของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่องค์กรรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ โดยคำนึงถึงการบรรลุวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายขององค์กรเป็นสำคัญ

ธุรกิจเช่าซื้อ หมายถึง ธุรกิจที่ให้เงินกู้เพื่อซื้อทรัพย์สินประเภทสังหาริมทรัพย์ที่ใช้ในการอุปโภคเป็นส่วนใหญ่ เช่น ยานพาหนะ และเครื่องอำนวยความสะดวกในบ้าน โดยมีสัญญาผ่อนชำระเป็นงวด ๆ และมีเงื่อนไขว่าผู้เช่าซื้อจะได้รับการโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินต่อเมื่อได้มีการชำระค่าทรัพย์สินครบถ้วนแล้ว

รถยนต์มือสอง หมายถึง รถยนต์ทุกประเภทที่ผ่านการใช้งานโดยผู้บริโภคนคนสุดท้ายมาแล้ว